

Polomské novinky

Mesačník občanov obce Polomka • Ročník XXXI • 15. január 2021 • Nepredajné

Dnes v čísle:

- Zasadalo OZ
- Odpady odpady...
- Vianoce v CDR
- Vianoce v MŠ
- Z Valachov valasi
Železný hasič

1

Podľa tradície Traja kráľi, niekedy tiež označovaní ako mudrci z Východu, prišli pozdraviť do Betlehema, ktorý sa dnes nachádza na území

Palestíny, novorodeného Ježiška. Boli to prví pohania, ktorí sa stali kresťanmi. Mali prísť z oblasti vtedajšej Perzie, boli snáď kňazi kultu Zarathustry (to bol filozof, prorok a básnik) či hviezdári. Traduje sa, že na východe uvideli hviezdu, čo pochopili ako znamenie príchodu nového židovského kráľa.

Dorazili do Jeruzalema, kde sa podľa biblickej tradície opýtali: „Kde je ten práve narodený kráľ Židov? Videli sme na východe jeho hviezdu a prišli sme sa mu pokloniť.“ Kráľ Herodes, ktorý sa po narodení Ježiša obával o svoje postavenie, ich poslal do Betlehema s tým, aby mu potom prišli povedať, kde sa Ježiš nachádza. Traja kráľi Ježiška našli podľa hviezdy a odovzdali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu, čo je živica z rastliny myrhorníka. Zlato predstavuje kráľovskú dôstojnosť, kadidlo symbolizuje Kristovo božstvo a myrha značí Kristovu smrť. Traja kráľi, ktorí sú tradične zobrazení v orientálnom odevu a jeden z nich niekedy aj ako černochoch, sa už ale ku kráľovi nevrátili. Ten sa nazlostil a podľa legendy dal zavraždiť všetkých chlapcov do dvoch rokov, aby

Sviatok Troch kráľov

ho nemohli ohroziť. Jozef, Mária a Ježiško pred touto hrozbou utiekli do Egypta.

O postavách, ktoré prišli navštíviť Ježiška, sa píše v biblii, v Matúšovom evanjeliu, ale nespomínajú sa ich mená ani počet. Až neskôr, okolo roku 500, sa začalo hovoriť, že to boli Gašpar, Melichar a Baltazar. V rámci trojkráľových charitatívnych zbierok navštevujú domy v týchto dňoch deti prežehlené práve za Troch kráľov. Na dvere na znamenie svojej návštevy píše známu skratku G+M+B a rok.

Vedeli ste však, že táto

skratka neoznačuje začiatkové písmená mudrcov, ako sa to všeobecne súdi? V skutočnosti ide o prvé písmená z latinskej vety

Christus mansionem benedicat, teda v preklade Nech Kristus žehná tomuto domu. Znamienka plus tiež označujú niečo celkom iné, pôvodne to boli kríže, ktoré označovali Najsvätejšiu trojicu, teda Otca, Syna a Duha svätého. Dnešné koledovanie vychádza z minulosti, kedy na koledu chodili kňazi. Požehnávali príbytky, kropili ich svätenou vodou a používali aj kadidlo. Cirkev tento deň oslavuje ako Zjavenie Pána či Epifaniu, pretože práve 6. januára sa Ježiš Kristus zjavuje ľuďom ako ich kráľ.

Novoročný príhovor

Vážení spoluobčania!

Pred pár hodinami sme privítali Nový rok 2021. V mnohom boli tieto oslavy, ako aj celý uplynulý rok 2020 pokojnejšie a tichšie, ako sme boli zvyknutí. Celý uplynulý rok – poznamenaný pandémiou – obrátil naruby životy mnohých, ak nie všetkých nás. Konečné dôsledky krízy na nás ešte celkom nepoznáme, no napriek tomu vstupujeme do nového roka s nádejou, ktorú prináša každý začiatok.

Dovoľte mi, na prahu tohto roka, popriať všetkým nám veľa zdravia, optimizmu a energie, ktorú budeme potrebovať do každého jedného dňa nadchádzajúceho roka. Napriek nepriaznivým okolnostiam, obec Polomka roku 2020 pokračovala v budovaní zberného dvora pre triedenie odpadu a prácach na kompostovisku. Vybudovali sme 2 detské ihriská – pri materskej škole a ihrisko pri penziónu Bučnik.

Naši obyvatelia, ako aj návštevníci obce, sa môžu prejsť zrekonštruovanou Hámorskou lavicou. Vybudoval sa chodník a pokračovalo vo výstavbe vodovodu v miestnej časti Hámor. Aj keď uplynulý náročný rok nezastavil život a aktivity obce, nemožno očakávať, že pred nami stojí jednoduché obdobie. Čaká nás veľa práce. Stojíme pred úlohami, ktoré nie sú len o skvalitnení nášho života, ale aj o udržateľnosti životného štýlu, ktorý máme tak, aby mohli v tomto kraji plnohodnotne fungovať aj budúce generácie a ako prvé naše deti a vnúčatá.

Do nového roka preto plánujeme nákup nádob na separáciu plastového odpadu do každej domácnosti a kompostéry na biologický odpad taktiež do každej domácnosti. Vytvoríme tak riadny predpoklad pre to, aby naše životné prostredie bolo čisté a kultúrne.

Naša budúcnosť je našou spoločnou úlohou a zodpovednosťou. Verím, že sa k nej poučení aj spoločenskou krízou z roku 2020 postavíme spoločne.

Želám Vám úspešný rok 2021.

Ing. Ján Lihan, starosta obce

Zasadalo obecné zastupiteľstvo

Podľa § 13 ods. 4, písm. a/ zákona č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov sa zasadnutie obecného zastupiteľstva konalo 17. decembra 2020.

Ospravedlnení: doc. Ing. Jaroslav Varecha, PhD., Mgr. František Hereta, Erik Michalec, Vladimír Račák.

Starosta obce pán Lihan privítal na zasadnutí poslancov obecného zastupiteľstva a ostatných prítomných. Podľa prezenčnej listiny konštatoval, že na zasadnutí obecného zastupiteľstva je prítomná nadpolovičná väčšina poslancov, čím bolo zasadnutie uznášaniaschopné. Vedením zápisnice z rokovania poveril Dianu Ďurčenkovicu a Mgr. Milotu Koroncziovú. Za overovateľov správnosti zápisnice z rokovania určil Ing. Ján Fuseka a MUDr. Dušana Maruškina.

Program zasadnutia sa upravil tak, že sa prerokujú najskôr všetky VZN a potom sa schvália

rozpočet. Keďže poslanci nemali k úprave programu žiadne pripomienky, bol všetkými hlasmi schválený.

Starosta obce predložil návrh, aby do návrhovej komisie boli zvolení poslanci: Mgr. Ivana Šandorová, Roman Kohút a Dušan Muška. K návrhu neboli žiadne pripomienky a návrhová komisia bola jednomyseľne zvolená.

Obecné zastupiteľstvo zoberalo na vedomie správu o plnení uznesení obecného zastupiteľstva a kontrolnej činnosti a zároveň schválilo plán kontrol na I. polrok 2021 tak, ako bol predložený hlavným kontrolórom obce Ing. Jozefom Svetlákom.

Obecné zastupiteľstvo schválilo Dodatok č. 1 VZN obce Polomka č. 68/2019 o miestnych

daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. Cena za zvoz TKO sa zvýšila o 2€, nakoľko sa zvýšili vstupné náklady na zvoz a uskladnenie. O tejto skutočnosti ako aj následných zľavách z poplatku za zvoz a likvidáciu TKO širšie informujeme v obsahu Polomských noviniek. Obecné zastupiteľstvo schválilo Dodatok č. 9 VZN obce Polomka č. 41/2009 o určení výšky dotácie na prevádzku a mzdy na žiaka ZUŠ, dieťa MŠ a školských zariadení.

Obecné zastupiteľstvo schválilo Dodatok č. 1 VZN o opatrovateľskej službe č. 64/2017 o poskytovaní sociálnych služieb a o spôsobe úhrady za opatrovateľskú službu. Na základe schváleného dodatku sa zvýšil poplatok za opatro-

(Dokonč. na str. 4)

Plán zvozu odpadu

Oznamujeme občanom, že poplatok za zber a likvidáciu tuhého komunálneho odpadu na rok 2021 si môžu uhradiť v kancelárii VVS (vchod zo zozadu kultúrny dom). Po úhrade poplatku občania obdržia harmonogram zvozu TKO ako aj zvozu separovaného odpadu na celý rok 2021. Najbližšie sa zvozy budú konať v nasledovných termínoch:

TKO – 18.1, 1.2, 15.2, 1.3, 15.3, 29.3.2021

Separovaný – 2.2, 2.3.2021

Na základe schváleného Všeobecne záväzného nariadenia o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na rok 2021, sa stanovil poplatok za zvoz TKO nasledovne:

18 € - na osobu v domácnosti

9 € - študent bývajúc na internáte – je potrebné doložiť potvrdenie z internátu alebo školy

9 € - občania pracujúci na území SR v iných mestách na týždňovky, alebo v zahraničí – je potrebné doložiť fotokópiu pracovnej zmluvy.

Občan, ktorý predloží rozhodnutie a doklad o úhrade poplatku za zvoz a likvidáciu TKO v inej obci alebo meste, vystavené na jeho meno, je od poplatku za TKO oslobodený.

Poplatok na rok 2021 je možné uhradiť každý pracovný deň v čase od 7.00 -11.00 a od 12.00-15.00 v kancelárii úseku VVS v kultúrnom dome vchod zo zozadu KD.

Zároveň vyzývame občanov, ktorí si v minulom roku uplatnili zľavu na poplatku za TKO a nedoložili pracovnú zmluvu alebo potvrdenie o návšteve školy, aby ho predložili pri úhrade poplatku za rok 2021. V opačnom prípade budú musieť poskytnutú zľavu doplatiť.

Úsek VVS

SPOMÍNANIE

Zronený trápením a bolesťou
odišiel si od nás, nestihol si nám
ani zbohom povedať.

Pustý je dom, záhrada aj dvor,
už nepočuť tvoje kroky, otec, v ňom.

Márne Ťa naše oči hľadajú,
odišiel si otec náš

a nám už len slzy po tvári stekajú.
Čas plynie ako tichej vody prúd,
Kto Ťa mal rád, nevie zabudnúť.

Ján Mesiarin

Dňa 29. januára uplynú tri roky odvtedy, čo nás navždy
opustil náš milovaný

S láskou a úctou na teba spomíname a ďakujeme za všetko,
manželka Anna, dcéra Iveta a syn Ján s priateľkou Monikou

...

Keby láska dokázala nájsť cestu do neba,
keby spomienky boli schodmi,
Vyšli by sme hore a privedli si Ťa späť.

Oči zalievajú horúce slzy, bôľom srdce kričí,
len minútku s Tebou otecko – to nám stačí.
Tak hlavu do vankúša skrývame a prosíme,
prosíme,

nech sa nám o Tebe aspoň sníva.

A doma zrazu smutno zostalom už nepočuť Tvoj hlas,
to Tvoje srdce dotieklo, čo milovalo nás.

Ján Šuleja

Dňa 1. februára uplynie najťažší rok bez nášho milovaného
manžela, otecka, starkého, svokra, príbuzného a priateľa

S hlbokou úctou a láskou spomína manželka Maňa,
dcéra Deniska, vnučka Natálka a zať Ján.

Kto ste ho poznali, venujte mu tichú modlitbu
a spomienku

SPOLOČENSKÁ KRONIKA

december 2020

Narodení: 5

Prihlásení: 1

Odhlásení: 0

Zomretí: 6

Počet obyvateľov k 30. 12. 2020 – 2928

Požiarňa zbrojnica Polomka - stavebné úpravy II

Ministerstvo vnútra SR poskytlo v r. 2020 obci Polomka dotáciu vo výške 10 888,58 € na stavebné úpravy požiarnej zbrojnice-druhú etapu. Prvá etapa bola realizovaná v roku 2018. Za poskytnuté finančné prostriedky a ďalšieho spolufinancovania obce sa v požiarnej zbrojnici urobili ďalšie stavebné úpravy pre zlepšenie podmienok práce našich dobrovoľných hasičov. Vo veľkej zasadačke na poschodí sa vyburala drevená podlaha a položila nová podlaha z keramickej dlažby súčasne s položením tepelnej izolácie a vymaľovali sa steny. Na prízemí v garáži bolo treba znížiť betónovú podlahu pre lepší výjazd techniky, vymenili sa svietidlá a vymaľovali sa steny, zakúpili sa aj nové vnútorné dvere. Dúfame, že tieto stavebné úpravy budú slúžiť pre tých, ktorí dobrovoľne a nezištne ochraňujú verejný majetok a majetok našich občanov, začo im touto cestou ďakujeme. Záverom ďakujeme aj Ministerstvu vnútra SR za poskytnutie dotácie. Stavebné práce realizovala Obec Polomka s.r.o.

Odpady, a čo s nimi?

Odpadové hospodárstvo je jedným z najdôležitejších povinností miest a obcí. Zanedbanie a podceňovanie tejto kompetencie má za následok nielen nespokojnosť občanov a problémy s odpadom z domácností, ale aj dosah na životné prostredie. Obec Polomka sa snaží postaviť sa tomuto problému čelom a po čiastkových krokoch nakladanie s odpadom vylepšuje.

Základom bolo postavenie zberného dvora, ktorý značne pomohol s uskladnením triedeného a veľkoobjemového odpadu aj mimo harmonogramu zberu. Pravidelný zber separovaného odpadu a postupné navyky občanov odpad triediť, sú pevným základom k čistote našej obce a životného prostredia.

Ďalším krokom v skvalitňovaní odpadového hospodárstva v našej obci tento rok bude zavedenie likvidácie kuchynského a bio odpadu z domácností. Napriek tomu, že máme vybudované veľkokapacitné kompostovisko, vyskytne sa situácia, že je potrebné uložiť len malé množstvo skosenej trávy alebo šupky zo zemiakov. Na tento účel je ideálne domáce kompostovisko. Novoprijatý zákon NR SR ukladá obciam povinnosť zbierať, alebo vhod-

ným spôsobom likvidovať tento kuchynský odpad a bio odpad. **Obec Polomka poskytne každej domácnosti kompostér, ktorý bude mať občan v bezplatnom prenájme. Kompostéri budú dodané najneskôr do 1.7.2021.**

Zároveň sa chceme kvalitatívne posunúť aj v zbere PET fliaš a plastového odpadu. Bližšie informácie o plánovanej inovácii zberu plastového odpadu poskytneme v budúcom čísle Polomských novínok.

Dúfam, že aj týmito opatreniami prispejeme k lepšiemu životnému prostrediu a o istý čas sa navyky občanov likvidovať a znižovať množstvo vyprodukovaného odpadu stanú úplnou samozrejmosťou. **Pretože skládkovaný odpad je najdrahší odpad.**

Finančné vyjadrenie skládkovania TKO:

Za rok 2020

Firma Brantner: 1 tona á 78€ + 20%DPH = 93,60 €

Zákonný poplatok na skládke 1t á 13 €

Spolu za 1 tonu uloženého odpadu – 106,60 €

Za rok 2020 sa na skládku z Polomky vyviezlo a uložilo cca 451 ton tohto komunálneho odpadu. **Ua uskladnenie tohto odpadu obec zaplatila takmer**

48 105 €.

Presné vyčíslenie množstva odvezeného odpadu bude uverejnené v budúcom čísle Polomských novínok.

Na rok 2021 je stanovené

Firma Brantner: 1 tona á 90€ + 20%DPH = 108 €

Zákonný poplatok na skládke 1t á 22 €

Spolu za 1 tonu uloženého odpadu – 130 €

Nárast ceny za uloženie 1 tonu odpadu na skládke je oproti roku 2020 o 23,40 €.

Navýšenie zákonného poplatku je pevne stanovené a odvíja sa od miery separácie. Obec Polomka separuje zmesový komunálny odpad tesne nad 30%. Je len na nás, aby sme zvýšili množstvo vyseparovaného odpadu a tým znížili náklady na TKO.

V odvetvi odpadového hospodárstva sa pripravuje novinka, ktorá má vstúpiť do platnosti pravdepodobne od roku 2022. Podstatou pripravovanej zmeny bude úkon, ktorý firma Brantner bude musieť vykonať po vyzbieraní TKO. Celý vyzbieraný objem komunálneho odpadu bude musieť ešte pretriediť a vyseparovať. Táto práca si bude vyžadovať ďalšie náklady na strojnú a technologickú vybavenie, mzdy a ľudí navyše. Zvýšené náklady sa premietnu do ceny za zvoz TKO, a teda aj do poplatkov za TKO pre občanov. Máme to teda vo svojich rukách, koľko a aký odpad produkujeme.

*Ing. Ján Lihan,
starosta obce*

Nelegálne skládky odpadu, likvidácia a zber TKO za rok 2020

Nelegálne skládky – nemali by vôbec vznikáť! Naša obec zabezpečuje pravidelne separovaný zber (1-krát za mesiac), veľkoobjemový zber (2 krát ročne), zber elektroniky (2 krát ročne), zber TKO (každé 2 týždne), občania našej obce aj napriek veľkému počtu zberu vytvárajú nelegálne skládky odpadu. Skládky odpadu nám vznikli najmä v dolinách, v okolí obce ako aj v blízkosti štátnej cesty I/66. Nelegálne skládky nám vznikajú najmä zo stavebných odpadov 90%, 10% z odpadov ktoré separujeme a zbierame.

Pravidelne sa likviduje nelegálna skládka na Ul .Hronská (staré ihrisko.) Toto miesto ako aj okolie Hrona využívajú naši rómski spoluobčania na „uskladnenie“ rôzneho druhu odpadu. Aj napriek monitorovaniu a likvidácii skládky nám životné prostredie občas pošle „pozdrav“-fotodokumentáciu z tohto miesta. Na likvidáciu a triedenie obec využíva aktivačných pracovníkov pracujúcich na menších obecných službách bývajúcich na Ul. Hronská ako aj trvale zamestnaných.

Štvrtý rok sa kontroluje a monitoruje už zlikvidovaná, veľkoplošná nelegálna skládka (nad Dolinkou), ktorá bola v roku 2016 nahlásená na ŽP. Každá kontrola je spojená s likvidáciou a odvozom vzniknutých menších či väčších ložísk rôzneho druhu odpadu.(podľa toho aký zber vyhlásila obec-elektronika, separovaný, veľkoobjemový)

Za pravidelnú nelegálnu skládku odpadu by som označila aj potôčik tečúci cez Dolinku, tento úsek je pravidelne znečistený rôznorodým odpadom-koberce, matrace, odevy, obuv, polámané kočíky, bicykle, plasty, plechy a zvyšky zo starých áut, pračiek, televízorov a iné. Tento úsek obec sa za pomoci techniky chodí pravidelne čistiť, nakoľko odpad upcháva prietokové rúry a voda zaplavuje cestu a nadvoria. Naposledy sme boli čistiť 15.10.2020-vyviezlo sa odtiaľ cca 5-7 ton odpadu. Odpad triedili aktivační aj trvalí

zamestnanci z osady.

Ako vždy aj v tomto prípade – odpad nebol nikoho-páchateľ neznámy-urobilo sa to samo!

Skládky sa nám objavujú v blízkosti kompostoviska, Ul.Dimitrova-sú prevažne stavebného a veľkoobjemového charakteru. Kamera odhalila páchatela takejto skládky. Páchateľ si na svoje náklady odpad zlikvidoval, odviezol na skládku Sekológ Brezno, za uloženie uhradil poplatok, doklad nám bol doručený. Voči páchatelovi sa vedie trestno-právne konanie.

Veríme, že tento príklad a postup odradí tých, čo by mali podobné, nekalé úmysly. Nelegálne skládky, aj keď už v oveľa menšom rozsahu ako po minulé roky, sú likvidované na ulici Odbojárov(za cintorinom).Ludia sú uvedomelejší, začali rešpektovať zberné kontajnery na jednotlivé druhy odpadu.

Za Ul. Ždiarska-Vyhon, je priestor čistý, nevytvára sa ložisko odpadu-okolie je monitorované kamerovým systémom. Dolinu Voľchovo, pravidelne monitoruje a odpad odváža pán poslanec Muška Dušan, za čo mu patrí naše ďakujeme.

Zber TKO je zabezpečený firmou Brantner Gerner s.r.o - pravidelne každé dva týždne v pondelok. Odpad sa uskladňuje na skládkach firmy Brantner Gerner s.r.o. Separovaný zber zabezpečuje firma Obec Polomka s.r.o. 1-krát za mesiac. Vyseparovaný odpad sa ďalej odovzdáva na spracovanie. Plasty, papier, sklo, kovy-zberovej firme ELEKOS z Nítry-zmluvný partner od 01.05.2018,-od roku 2020 s poplatkami.

Od mája 2020 vymenovaný odpad odváža firma Brantners.r.o.-bez poplatku. Elektronika – Elektro recycling Banská Bystrica. Elektronika – Asekols.r.o. Bratislava. Veľkoobjemový a stavebný odpad sa uskladňuje na skládke Sekológ Brezno.

Piliarová Zuzana

Vianoce v CDR Polomka

Či je pandémia alebo nie je, napriek tomu sa všetky deti tešili na najkrajšie obdobie v roku, na Vianoce.

Všetko odštartoval príchod Mikuláša 6.12.2020, ktorého doprevádzali dvaja pomocníci anjel a čert. Mikuláš jeden deň meškal, lebo mal veľa práce a rozmýšľal nad niektorými deťmi, či si zaslúžia sladký balíček alebo nie. Do niektorých balíčkov aj pripravil šupky, aby si deti uvedomili, že sa musia lepšie sprá-

deti - niektoré ochotne, niektoré menej ochotne, povytáhovali po jednej sladkosti z balíčka a venovali ju deťom z druhej výchovnej skupiny.

S blížiacim sa príchodom konca roka, Vianoc, sa v očiach všetkých detí skrývala otázka a tajná túžba o tom, čo bude na Vianoce. Túto otázku im nevedel zodpovedať nikto, pretože nikto im nechcel dávať falošnú nádej. Keby bolo všetko "normálne", išli by niektorí do rodín, iní do

kupným ošialom a všetkým tým chaosom, na ktorý sa každý sťažuje, ale bez tohto chaosu by si nikto príchod Vianoc nevedel predstaviť, sa zrazu zmenilo na obdobie ticha, vysvietených ale prázdnych námestí. Ježiško darčeky poposielal radšej po kuriéroch, lebo v rúšku by sa udušil a musel by sa ísť každých 72 hodín testovať. Perinbaba si tiež zoberala korona - dovolenku. Všade sa vytvorili veľké rodinné bubliny, ktoré niekedy aj praskli a vytvorili sa nové.

Deti, ktoré zostali v CDR prežili Vianoce rovnako ako iné deti v rodinách, len sa pri nich prestriedalo niekoľko "náhradných mamičiek". Tiež si museli poprúvať dom, vyzdobiť ho, napiecť, navariť. Vianočná atmosféra bola dokonalá - stromček svietil, kapustnica rozvonila, z rádia zneli koledy a v ovzduší sa vznášala otázka, kedy sa narodí Ježiško a čo im asi donesie. Ježiško sa snažil splniť ich želania - aspoň tie materiálne. Deti sa tešili z darčiekov a užívali si ich. Keďže sa ozaj nedalo kde ísť, trávil voľný čas doma, pri rozprávkach, knižkách, hudbe, pri hre a pri prechádzke do prírody. Sväté omše sledovali online, ako ich preslávila babka v reklame na internet hláškou "pustíme si on line omšu".

Vianoce sú úspešne za nami a my všetci dúfame, že toto obdobie útlmu už konečne skončí. Zatiaľ to tak nevyzerá, ale už vidno svetielko na konci tunela. Aj keď viacerí ľudia veľa stratili, žiaľ, niektorí aj svojich blízkych, mnohým ľuďom toto obdobie trocha otvorilo oči a zmenili svoje postoje k životu. Veríme, že si budeme viac vážiť aj úplne obyčajné veci, maličkosti a hlavne svojich blízkych. Toto všetko a hlavne zdravie vám prajú deti a zamestnanci z CDR Polomka!

Mgr. Mária Ďuricová

Znova prišiel ten čarovný, zá- zračný, vianočný čas. Predvianočný čas, je pre deti magickým a svojimi kamarátmi. Pani učiteľky urobili krásne fotky a videá, ktoré sme si mohli pozrieť na internetovej stránke materskej školy.

Pevne veríme, že o rok sa stretne- me pri príjemnom predstavení, z ktorého budeme mať nezapudnutelné zážitky.

Do Nového roka Vám praje

Mgr. L. Vengerová, učiteľka

ktoré odprezentovali v triedach pred svojimi pani učiteľkami a svojimi kamarátmi. Pani učiteľky urobili krásne fotky a videá, ktoré sme si mohli pozrieť na internetovej stránke materskej školy.

Pevne veríme, že o rok sa stretne- me pri príjemnom predstavení, z ktorého budeme mať nezapudnutelné zážitky.

Do Nového roka Vám praje

vať. Po búrlivom rozhovore čerta s anjelom, ktorí sa dohadovali o správani detí počas roka, nakoniec zvíťazil anjel a všetci dostali sladké balíčky, aj keď niektorí "to mali na hrane".

Tento sviatočný deň ešte umocnila skutočnosť, že máme v CDR chlapčeka s menom Mikuláš - taký malý Mikulášik, ktorý oslávil svoje meniny. A ešte k tomu mala jeho sestra v ten deň narodeniny. Takže dôvod na malú "rodinnú" mikulášsku párty bol trojnásobný. Deti sa posilnili sladkosťami a zatancovali si s Mikulášom, anjelom a čertom. Pekným gestom bolo, že anjel vyzval deti, aby obetovali jednu sladkosť pre iné deti. Tak malé

vianočného tábora. Vyzeralo to všelijako. Nakoniec sa situácia vyvinula tak, že deti mohli ísť domov - kto mal ísť kde. Ostatní zostali v našej domovskej rodine, ktorá je vždy otvorená pre opustené deti. Niektoré z týchto detí sú ešte stále na pobytach, pretože sa im vzhľadom na situáciu predžili, iné sa už vrátili do CDR - šťastné, že mohli byť aspoň niekoľko dní spolu so svojou rodinou. Samozrejme, že museli splniť podmienku - negatívny test detí aj ich príbuzných.

Obdobie decembra, ktoré je inokedy poprepletané vianočnými besiedkami, kapustnicami, vianočnými trhmi, vianočnými koncertami, upratovaním, ná-

Vianoce v MŠ

Mgr. L. Vengerová, učiteľka

Mgr. L. Vengerová, učiteľka

Z Valachov valasi

(pokračovanie príbehu)

Až päťkrát si podali ruky starý rok s novým rokom, kým sa Ioannisovi podarilo z chlapcov vychovať chlapca a že to boli poriadni, bystrí, pracovití, zruční, ale na tú dobu i vzdelaní mladenci, nás najlepšie presvedčia oni sami, veru o neokročanosti tu nemôže byť ani reč.

Nad krajom má vládu pani Zima a v tomto roku je mimoriadne neľútostná, kde sa obzrieš, všade snehu celé múry, len jeden chodník je častejšie vychodený, ten, ktorý pred piatimi rokmi bol ešte tak málo vyšliapaný, veď dnes má už Toše 22 rokov a túto cestu premeriava skokmi jeleňa, akoby bol niečím nesený a možno to bola neviditeľná sila - tá sila prekonávajúca všetko, čo by sa postavilo do cesty dvom mladým srdciam, no i s podporou valašky, ktorej dôveroval vďaka výcviku svojho otca a tí, ktorí sa pokúšali Tošeho cestu zmať, veľmi rýchlo pochopili, s kým mali „česť“ stretnúť sa pri ich záľudných prepadoch. Tak sa Toše vďaka svojej šikovnosti, odvahe,

ale i rozvahe cíti bezpečný spolu i so svojimi bratmi, ktorí Vihelmíne pripomínajú Ioannisa, keď ho kedysi pri zbieraní čučoriedok prvýkrát videla.

Od otca sa naučili narábať s valaškou i s tureckými zbraňami, keďže nebezpečenstvo Osmanov stále hrozilo pre celý kresťanský svet.

Ioannis často pripomínal chlapcom: „Ťažko na cvičisku, ľahšie na bojisku.“ Naučil ich rôzne triky, ako a čím si v prípade nebezpečenstva môžu zachrániť život. Oj, a akú radosť mali z pracovných nástrojov, ktoré si pod Ioannisovým vedením sami vyrobili a ktokoľvek zo susedných valachov vstúpil do Ioannisovho príbytku, každý s úľubou s účtou a niektorí i so štipkou závidia pozerali na predmety a kusy jednoduchého nábytku, ktoré boli nielen užitočné, ale i ozdobné a zo stien sa usmievali krásne rezbárske práce zobrazujúce prírodu a ich život.

K príprave na život nechýbalo ani zhotovovanie oblečenia, kožucho, kožušan-

cov, cúh, kološín s bohatou výzdobou prislúchajúcou k určitému veku a pomaly sa priučali i spracovávaniu kože a vytváraní u vyrábaniu kožených predmetov a keď k tomu pridáme drevorubačskú prácu v lese a ich pôvodné valasské remeslo okolo oviec i dobytky, takže chlapci boli dokonale pripravení pre vtedajší život. Šikovní v robote, ale šikovní i v tanci, speve, v hre na fujare i na píšťale. Pri tom všetkom, že okrem rodičov chlapcov vychovávala príroda, vyžarovala z nich ušľachtilosť a pokora. I keď Vihelmína mala či v lete, či v zime plnú ruku práce i napriek tomu i teraz učí desaťročnú Hedvigu, deväťročnú Gertrúdu a šesťročného Alexa písať i čítať a týmto tajom vzdelanosti učila i starších dnes už dospelých synov a za gramotnosť svojej milovanej Vihelmíne je vďačný i samotný Ioannis.

Na salaši u Ioannisa je baranieho loja dostatok i na výrobu sviečok, takže dlhé zimné večery sú dostatočne osvetlené pri večerných prácach. Vihelmína pradiť a často i ovčiu vlnu, tká, niekedy vyšívá a do týchto prác už zasväcuje i dievčatá. Chlapci sa venujú práci s kožou, rezbárskym ba i kovotepeckým prácam,

ale stále je tu na stole Sväté písmo. - Dimitrios, oddýchni si trochu a prečítaj nám niečo zo Starého zákona!" prikazuje Vihelmína. - Druhá kniha Samuelova. Dávid kráľom nad celým Izraelom, 5-10 5 Dobytie Jeruzalema -

Všetky Izraelské kmene prišli k Dávidovi do Hebronu a hovorili: „Hľa, sme tvoja kosť a tvoje telo!" číta 18-ročný Dimitrios.

Inokedy si prečítali i Žalmy a múdra Vihelmína vysvetľovala biblické myšlienky svojej rodine, rodine, ktorá bola súdržná a ktorá sa čo nevidieť rozšíri. Oj, ako bôh- no-slado si spomína Vihelmína na chvíle, keď ju Ioannis z rodičovskej nemeckej usadlosti doviedol do novej jednoduchej drevenice.

„Pamätáš, Ioannis, ako nás naša láska prispôbovala jeden druhému? Aj my sme boli sami. Je správne, že chlapci tu vybudovali novú drevenicu.“

„Áno, veď miesta je tu dosť i pre domy všetkých našich synov. Nech sa osamostatňujú, veď tu budú blízko pri nás a stále sú a budú našimi deťmi a konečne, nech sa každý opáše svojím pásom.“ „Len ten čas veľmi rýchlo letí a na svadbu sa musíme dobre pripraviť“.

(Dokonč. na str. 4)

Železný hasič

Rok 2020 bol skúpy na hasičské súťaže, či už útoky s vodou, železný hasič alebo deské, ktoré sa naposledy konali na jar roku 2020. Kým roky predtým si súťažiaci mohli počas víkendu vybrať z 2-3 súťaží, v roku 2020, vďaka pandémie, môžeme súťaže, ktoré sa konali, zhrnúť na jednej ruke. V septembri sme ešte vo voľnejších podmienkach zorganizovali finále HHL, ktorému predchádzali 3 kolá, v Nemeckej, vo Valaskej, v Chyžnom, štvrté kolo sa konalo v deň finále v areáli lyžiarskeho strediska Bučník. Mali sme v pláne ešte zorganizovať súťaž železného hasiča v zimných podmienkach. Dúfali sme, že nasneží, pandemické podmienky sa zvoľnia, ale ani jedno sa nespĺnilo.

Aj napriek prísnyh hygienickým podmienkam sme sa rozhodli, že súťaž železný hasič zorganizujeme. Za prísnyh hygienických opatrení sa súťaž 12.12. konala v priestoroch lyžiarskeho strediska Bučník, na ploche za bufetom. Železný Bučník nebol v snehu, ale v blate. Podmienky povrchu trate boli tvrdé tak ako opatrenia. V priestoroch súťaže nemohli byť žiadni diváci, súťažiaci musel prísť sám bez sprievodu, každý mal svojich 15 minút na prípravu, zaregistrovanie sa, vykonanie disciplíny a odchod z priestoru

volanejší na takúto vec vyzná sa vie poradiť súťažiacemu. Takisto má mnoho kontaktov v zahraničí a môže pomôcť svojim zverencom. Sme veľmi vďační, že sa zúčastnil našej súťaže, pomohol nám postaviť trať, pridal hovorené slovo, pomohol na trati súťažiacim aspoň morálne. Ďalším členom organizačného tímu bol Maroš Bošela, ktorý aj súťažil, spolu s Vlastom postavil trať,

dostal tašku s upomienkovými predmetmi od BBSK. Kto mohol zúčastniť sa, mnoho súťažiacich sa nemohlo zúčastniť, keďže mali pozitívny test, alebo sa zranili. Tí čo prišli sa tešili, posledná súťaž železného hasiča v roku 2020 bola náročná, ale do cieľa prišli všetci v zdraví. Aspoň malé vytrhnutie z ťažkej reality dní, ktoré sú. Odreagovanie sa, tréning, keďže aj tých je teraz málo. Súťažilo sa v troch kategóriách ženy, muži do 35 rokov a muži 35+. Ženy nakoniec odbehli len dve, zvíťazila Laura Pinčáková z DHZ Važec s časom 4minúty 34sekund, na druhom mieste sa umiestnila Natália Weissová DHZ Liptovská Lužná s časom 5:36. V kategórii 35+ zvíťazil Jaroslav Mender z DHZ Ludrova 4:42, pred Petrom Vidom z DHZ Bojnice 4:49 a najstarším súťažiacim Ľudovítom Pipiškom z DHZ Ráztočnon8:18, tento pán má 67rokov, úžasný výkon. Kategóriu do 35 rokov vyhral reprezentant nášho OZ HASIČ, Obce Polomka, DHZ Polomka Maroš Bošela 3:41, druhý bol František Ridzoň TFA team Slovakia s časom 3:50 a tretí Pavol Štrba DHZ Valaská 3:57. Ďakujem všetkým, ktorí sa súťaže zúčastnili, tým, ktorí pomohli organizačne na mieste už boli menovaní, okrem nich Michale Andreutiovéj, alebo s technickým zabezpečením Peter Šuchaň, Obci Polomka jej vedeniu za priestor a EE. Riaditeľovi okresného riaditeľstva HaZZ Brezno pplk. Ing. Ivan Švantner za pomoc a podporu. Banskobystrickému samosprávne mu kraju za finančnú pomoc. Poslancom BBSK JUDr. Tomáš Abel, Ing. Miroslav Fašang, Mgr. Martin Juhaniak, MUDr. Eva LaurincWolfraimová, Mgr. Daniel Struhár za dlhoročnú spoluprácu a podporu našich projektov. ĎAKUJEM. Bez vás všetkých by sme nemohli nič, boli by sme len kvapka, ktorá by more nevytvorila. Dúfam, že toto obdobie už pomíne a budeme sa môcť v roku 2021 stretnúť na súťažiach a znova sa rozprávať, súťažiť, kontaktovať sa. Všetkým, ktorí tento článok dočítali dokonca ďakujem za váš čas a prajem v roku 2021 hlavne veľa zdravia. Ak by mal niečo záujem pozrieť si priebeh súťaže železný hasič má možnosť na FB stránke OZ HASIČ. Ivana Tokárová

súťaže. V celom priestore súťaže sa mohlo zdržiavať maximálne 6 ľudí. Zorganizovať takúto súťaž je samo o sebe ťažké, nie to ešte keď môže byť organizátorov maximálne 5. Museli sme si premyslieť, kto tam bude a každý musel vykonávať viaceré funkcie. Ozvučenie nám zabezpečil Dj KERO, ktorý sa počas celej súťaže držal mimo priestor, aby s nikým neprišiel do kontaktu. Keďže tam nemohli byť diváci ani doprovod súťažiaceho, rozhodli sme sa súťaž vysielat' cez naše FB konto OZ HASIČ, nahrávanie zabezpečil Kamil Ševc. Hlavný rozhodca a zároveň, moderátor bol Vlastimil Tomovič, profesionálny hasič a dovolím si napísať, že legenda na Slovensku v súťažiach TFA, Combat Challenge, železný hasič. Tento skromný chlapík je jedným z prvých hasičov, ktorý reprezentoval našu krajinu na medzinárodných súťažiach. Keďže mu zdravie už nedovoľuje tieto náročné súťaže behať, svoje skúsenosti odovzdáva ďalšej generácii. Založil TFA team Slovakia, združenie, ktoré reprezentuje Slovensko na medzinárodných súťažiach. Aj keď je pre neho veľmi ťažké aktívne nesúťažiť, podľa mňa môže ešte veľa dať ďalším generáciám či už moderovaním, je ten najpo-

pravoval trať po odbehnutí súťažiaceho pre ďalšieho. Matúš Tokár, človek bez, ktorého práce by nebola žiadna súťaž, ktorú organizuje OZ HASIČ technicky pripravená. Taktiež pripravoval trať, rátať úderý kladivom. No a ja, Ivana Tokárová, ako veliteľ súťaže, zapisovač, pokladník, doprovod súťažiacich po trati. Ako to má Maroš vo zvyku, trať postavil ťažkú. Súťažiaci musel po štarte na „panelke“ dobehnúť k hydrantovému nástavcu naskrutkovať 2polospojky B na hydrantový nástavec a rozotiahnuť 40m hadicového vedenia do kopca, smerom k malému vleku, odtiaľ zbehnúť naspäť do priestoru za bufetom, kde stočiť dve hadice B a uložiť do pripraveného boxu na hadice, oprieť dva drevené rebríky o budovu bufetu, zobrať dve bandasky naplnené vodou obehnúť okolo stola za bufetom a položiť naspäť na značku, pribehnúť k hamperboxu, 50 rán úderom kladiva hore 50 dole, nechať kladivo uložené v hamperboxe, pribehnúť k pneumatike s diskom, prevrátiť 4 krát smerom zo severu na juh, 4 naspäť, ruky má súťažiaci vyčerpané, trasu sa a ešte bola pred ním posledná úloha nastrobovanie hubice na monitor. Po odbehnutí každý súťažiaci

Zasadalo obecné zastupiteľstvo

(Pokrač. zo str. 1)

vatelskú službu z 1 € na 1,20 €/ hodinu. Podľa skutočných nákladov je zrejme, že ani táto minimálne zvýšená sadzba zďaleka nepokryva skutočné náklady na zabezpečenie opatrovateľskej služby pre našich občanov.

Poslanci v ďalšom bode programu schválili Návrh rozpočtu na rok 2021. Návrh rozpočtu prerokovala aj finančná komisia, ktorá odporučila rozpočet schváliť. Obdobné stanovisko k rozpočtu predložil aj hlavný kontrolór. Rozpočet je vyrovnaný a riziká sú v príjme podielových daní v dôsledku pandémie. V diskusií k tomuto bodu poslanci kládli otázky o jednotlivých položkách v rozpočte a diskutovali o potrebe zaradiť do rozpočtu nimi navrhované položky. Navrhli zakúpiť novú kosačku na futbalové

ihrisko a osadiť lavičky na verejných priestranstvách v obci.

Poslanci na tomto poslednom zasadnutí v roku 2020 schválili aj plán práce obecného zastupiteľstva na rok 2021. V rámci interpelácii poslanci diskutovali o príprave na lyžiarsku sezónu, ktorá je však ohľadom na protipandemické opatrenia značne ohrozená, čo sa aj po novom roku potvrdilo. Riešili problémy s pozemkami v obci, kalaudáciu ihriska pri MŠ, ktoré už bude od jari v prístupnej verejnosti. Diskutovali o prehodnotení VZN o motivačnom príspevku pre žiakov ZŠ v Polomke a o spôsobe jeho realizácie, nakoľko prax ukázala niekoľko problémov.

Starosta obce Ing. Ján Lihan poďakoval prítomnosti za účasť a zasadnutie obecného zastupiteľstva ukončil.

D.Ď

Z Valachov valasi

(Pokrač. zo str. 3)

„Áno, je už najvyšší čas, Toše má 22 a Maruška tiež nie je najmladšia v jej 19tich rokoch. Pravoslávne svadobné obrady budú v blízkosti najhornejšej časti Hrona – niekde v Telgárte.“

„Len aby nebola treskúca zima.“

„No už nejaké bolo, nejaké bude, nie sme z cukru a Marušku oblečieme do dlhého bieleho kožucha, ktorý sme s chlapcami vyrobili pre ňu ako svadobný dar a ty si ho ozdobiла neznými výšivkami a keď si ho dole previaže na uzol, nebude sa jej motať popod nohy, takže nám mladuška nezamrzne a my všetci sme zvyknutí so zimou bojovať.“

A tak aj bolo. Po svadobných obradoch a rozlúčke Maruška s rodným domom, rodičmi a súrodencami sa Maruška v krásnej trblietavej parte so svadobným sprievodom vybrala do nového domova.

Privítacie obrady prebehli v Ioannisovej drevenici. Ej, veselá bola i štedrá svadobná hostina pri rezkých ľudových tancoch s balkánskymi, sem-tam i nemeckými prvkami už i rusínskoslovenskými prvkami. Kde je dobrá vôľa, tam dobrá nálada nechýba a po polnočnej zavijanke Toše zdvihol Marušku do náručia a ukryl sa s ňou v novučkej drevenici do tajomstva ich prvej noci. Svadobní hostia sa bavili až do bieleho rána, ktoré im pripomenulo každodenné povinnosti všedného dňa.

Mária Ocelová

Kalendár zo života ľudského a kolobehu prírody,
z roku 1848

Január (Veľký Sečen)

Uvedené sú odporované situácie z kolobehu prírody na niektoré dni, tak ako to vtedy naši predkovia vnímali a vyhodnotili

1.1. čo nám prinesie?	15.1. ovocie sa miňa
2.1. prvá práca v roku	17.1. vajcia majú cenu
3.1. príprava k ohláškam	20.1. pou zimy je tam!
4.1. kapce v poctivosti	22.1. šopy veľmi prázdnéjú
5.1. obyčajne dobrá sanica	23.1. pilnosť pri vretene
9.1. zlé časy pre zverinu	24.1. medveď na druhom boku
10.1. pilná práca s drevom	26.1. obyčajne veľa chorých
11.1. mliečniky sú prázdné	27.1. deň je o hodinu dlhší
12.1. deň už trošku rastie	28.1. dnes je pol fašangu
14.1. prvé sobáše v roku	31.1. prvé krosná v práci